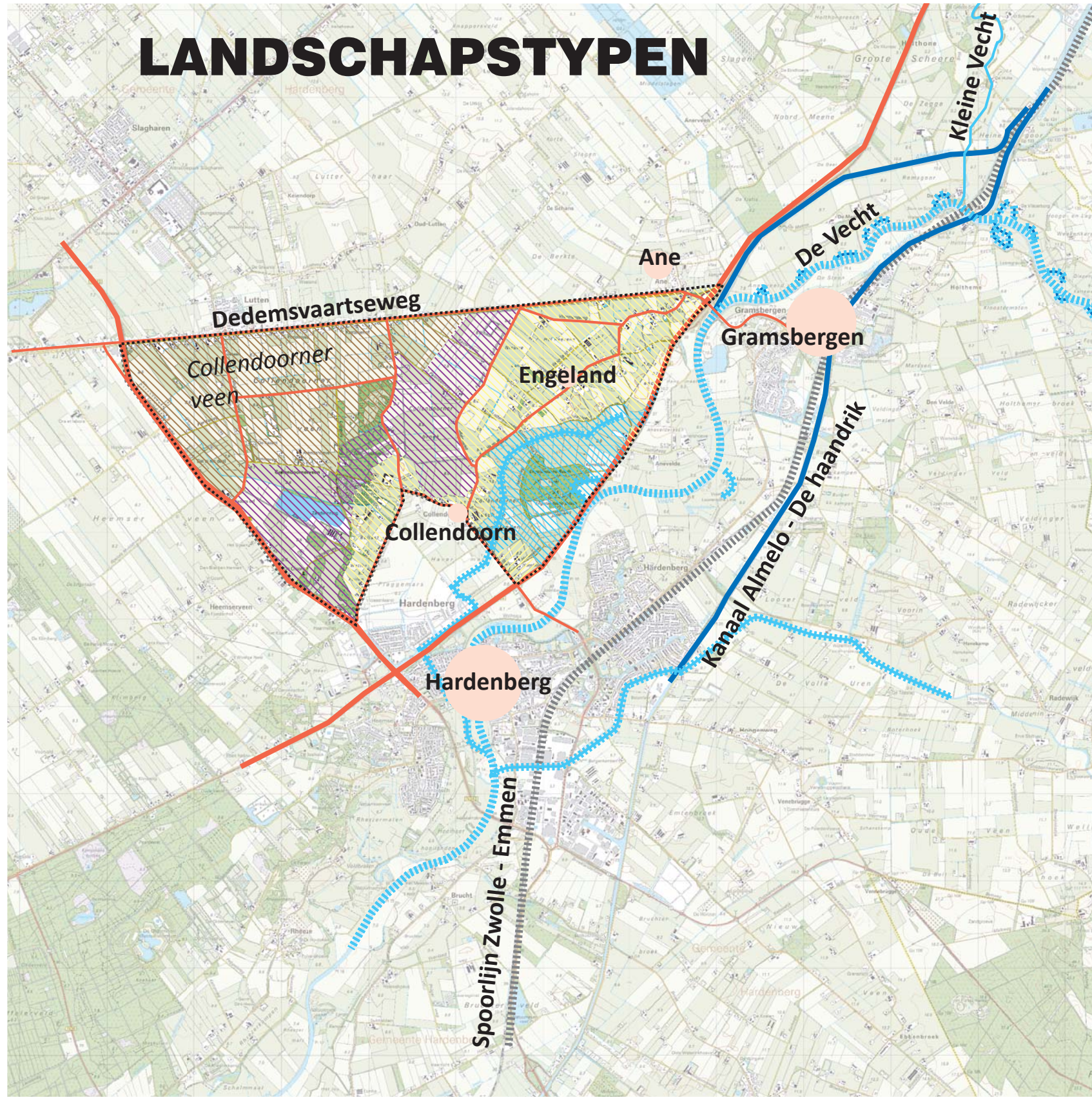

LANDSCHAP
L I K
IDENTITEIT
K A A R T

NOORDELIJKE STADSRANDZONE HARDENBERG

LANDSCHAPSTYPEN

Besloten heideontginingslandschap

Essen- en hoevenlandschap

Beekdallandschap

Besloten veenontginingslandschap

INLEIDING

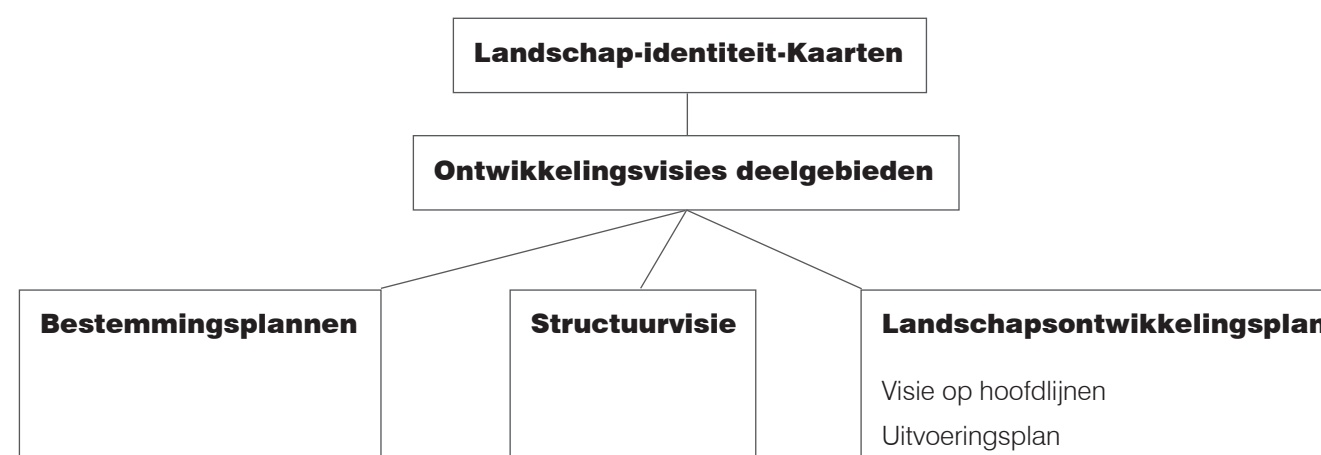
Achtergrond

De gemeente Hardenberg werkt momenteel aan drie plannen voor het buitengebied:

- Bestemmingsplan(nen) buitengebied
- Structuurvisie
- Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

De gemeente wil regie voeren op de ontwikkeling van het landelijk gebied. Daarbij wil de gemeente een meer richtinggevende rol gaan innemen, gericht op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit is echter een breed begrip, dat deels subjectief van aard is. In de Visienota Buitengebied is dit gedefinieerd als "eigen identiteit". Dit speelt bij de opstelling van de hierboven genoemde plannen een belangrijke rol.

Om tot de drie producten te komen, worden de stappen gevolgd zoals in het onderstaande schema staan weergegeven. Eerst wordt de identiteit van de deelgebieden bepaald. Met dit doel zijn Landschap-Identiteit-Kaarten (LIK's) voor zeven deelgebieden opgesteld. In de LIK's worden de specifieke kenmerken en kwaliteiten van de deelgebieden vastgelegd. Aan de hand van de LIK kan worden bepaald of toekomstige ontwikkelingen passend zijn (bestemmingsplan buitengebied en structuurvisie) en welke ontwikkelingen en verbeterpunten aanleiding zijn om te werken aan behoud en versterking van het landschap (Landschapsontwikkelingsplan). Voor het bestemmingsplan geldt dat aan passende ontwikkelingen zo min mogelijk juridische beperkingen moeten worden opgelegd. Het bestemmingsplan en het LOP bieden handvaten voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Na de opstelling van de LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden gaan de drie planprocessen hun eigen weg. De LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden vormen de basis voor de drie plannen.

De gemeente heeft deze aanpak eerst op de pilotgebieden Reestdal en Bergentheim-Zuid toegepast.

Inhoud LIK

De LIK Noordelijke stadsrandzone Hardenberg bestaat uit een boekje op A3 formaat met daarin een beknopte schematische weergave van de sterke punten, zwakke punten, kansen en bedreigingen voor het gebied.

Het schema is het resultaat van een analyse van verschillende kenmerken die bepalend zijn voor de identiteit, zoals bebouwing, beplanting en grondgebruik. Deze analyse is opgenomen in het achtergronddocument LIK. Net als in de schema's zijn in het achtergronddocument ook de resultaten opgenomen van de excursie die met de Plaatselijk Belangen organisaties heeft plaatsgevonden.

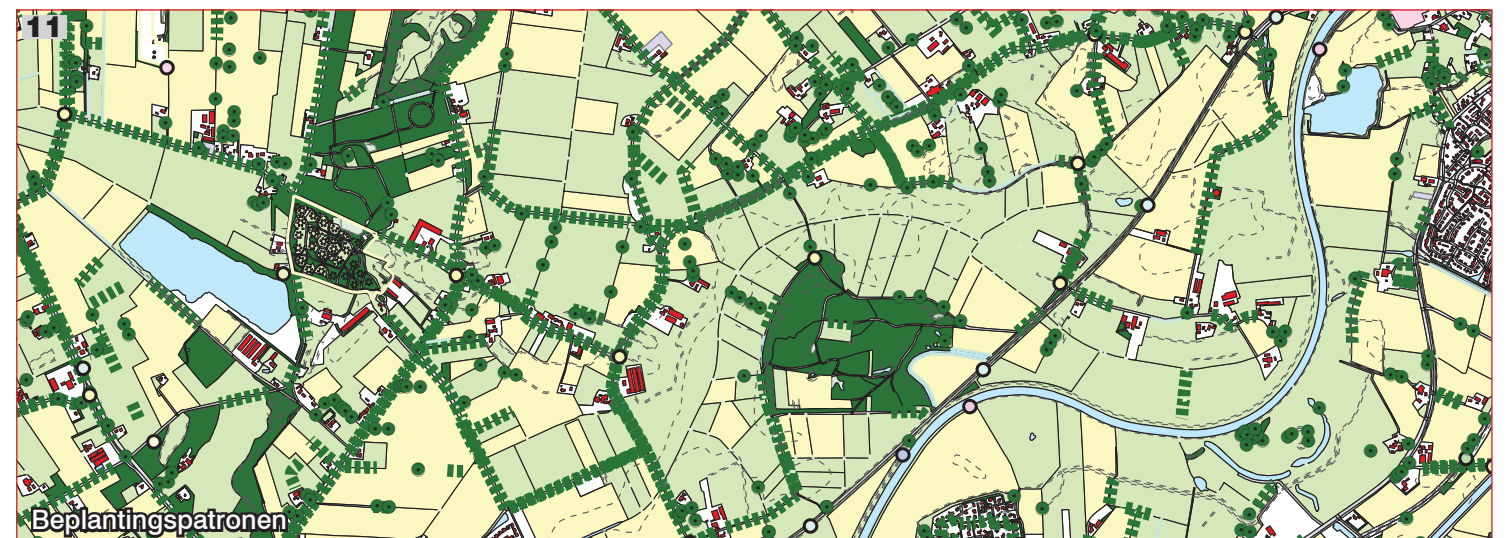
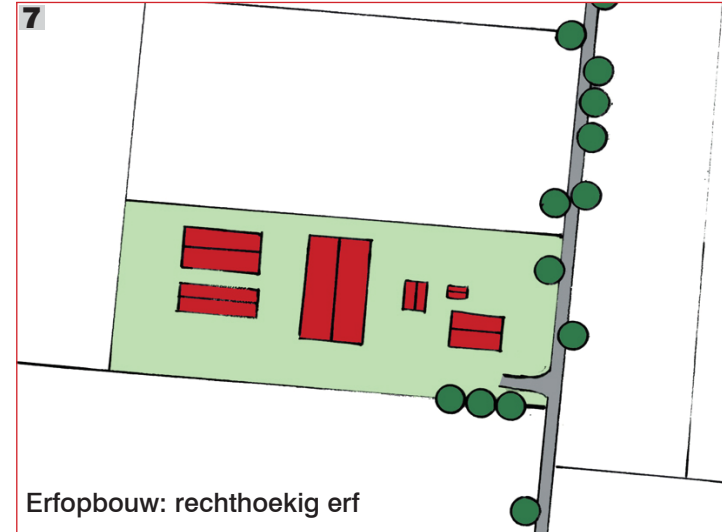
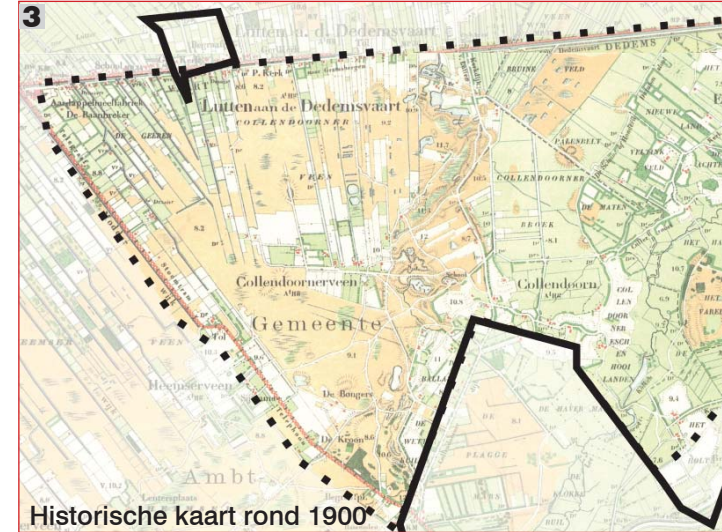
Deze LIK is het resultaat van een integraal proces tussen de gemeente Hardenberg, werkgroepen (Plaatselijk Belangen organisaties), de klankbordgroep en Nieuwland Advies. Gebruikte bronnen zijn onder meer de landschapsbeleidsplannen Avereest, Hardenberg en Gramsbergen, (historische) topografische kaarten en de resultaten van de werkbijeenkomsten.

Leeswijzer

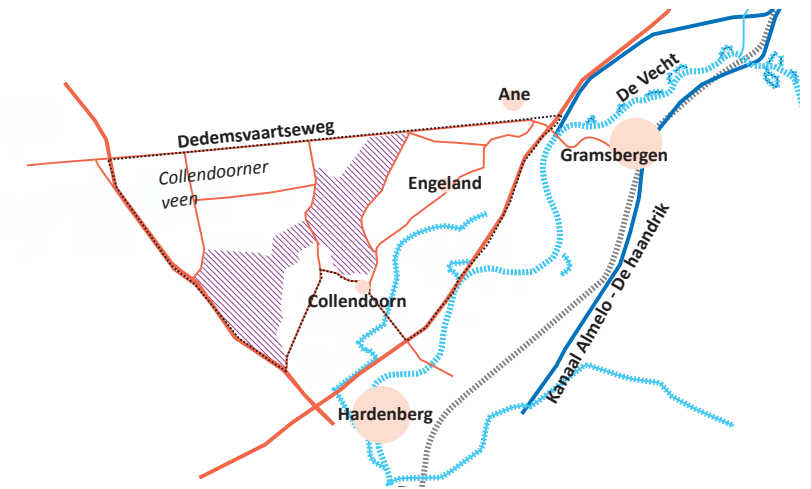
De identiteit van het gebied komt voort uit de ontstaansgeschiedenis en de daarmee samenhangende landschapstypen. In de LIK is daarom een onderscheid gemaakt tussen de verschillende landschapstypen die in het gebied voorkomen. Deze landschapstypen zijn op een overzichtskaart opgenomen (zie de naastgelegen pagina). Vervolgens is voor het gebied een schema opgesteld, waarin een overzicht is opgenomen van de aanwezige waardevolle en storende kenmerken. Ook zijn de kansen of juist bedreiging en voor deze kenmerken omschreven. Getracht is de invulling van de schema's zo objectief mogelijk te houden. Wel zijn de resultaten van de excursie in de schema's verwerkt, omdat de beleving van het landschap ook bepalend is voor de identiteit (belevingswaarde).

In de schema's staan in de vorm van genummerde grijze blokjes verwijzingen opgenomen naar de toelichtende afbeeldingen en foto's.

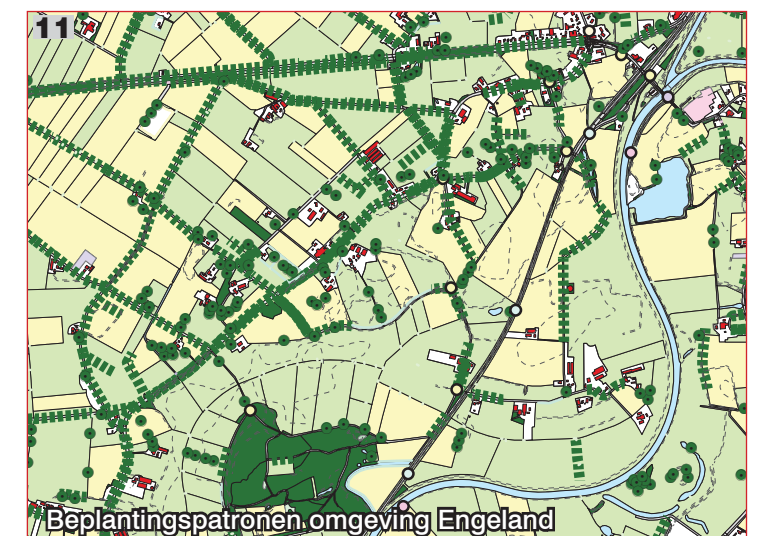
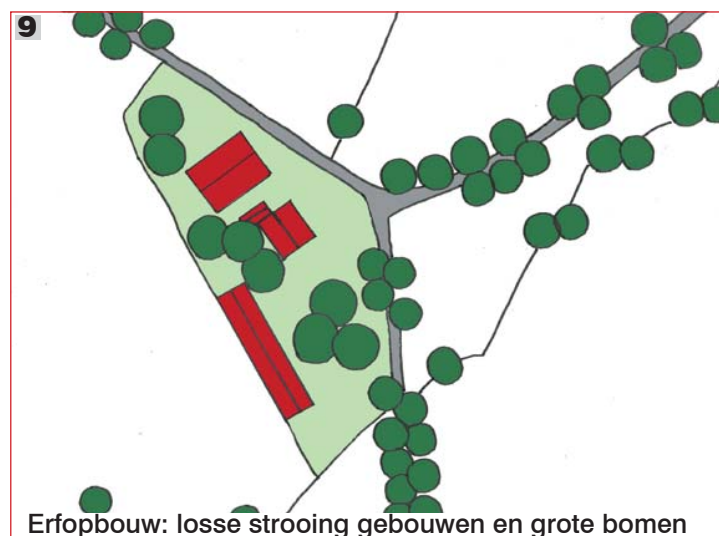
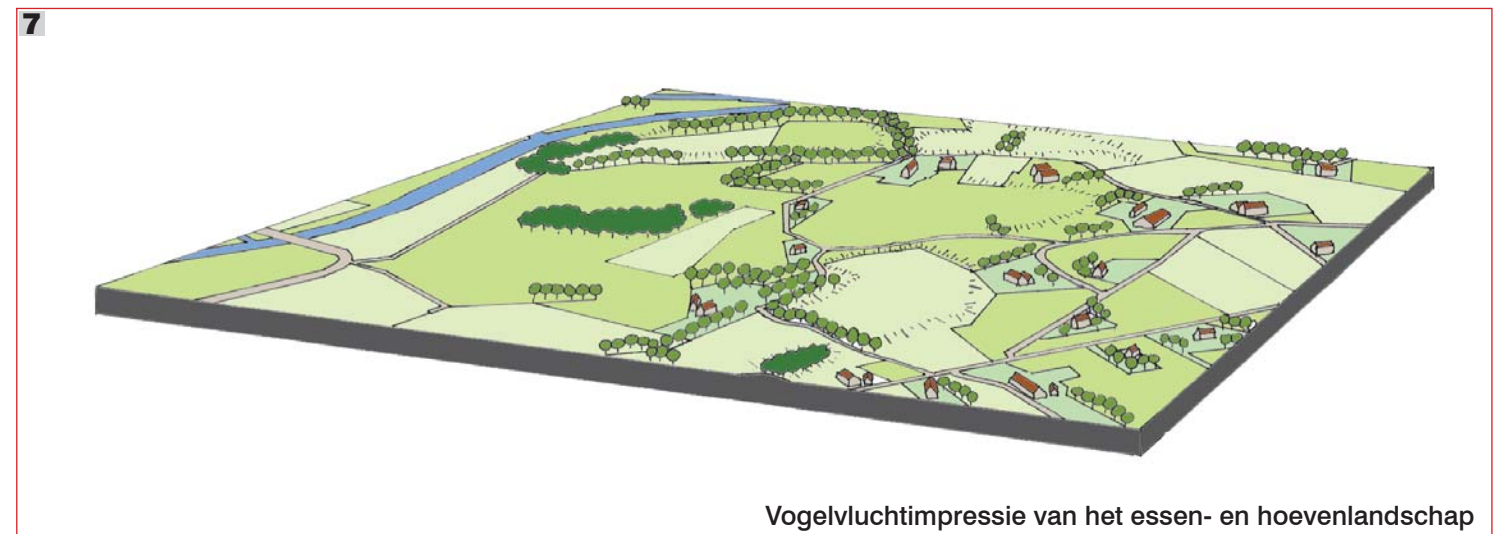
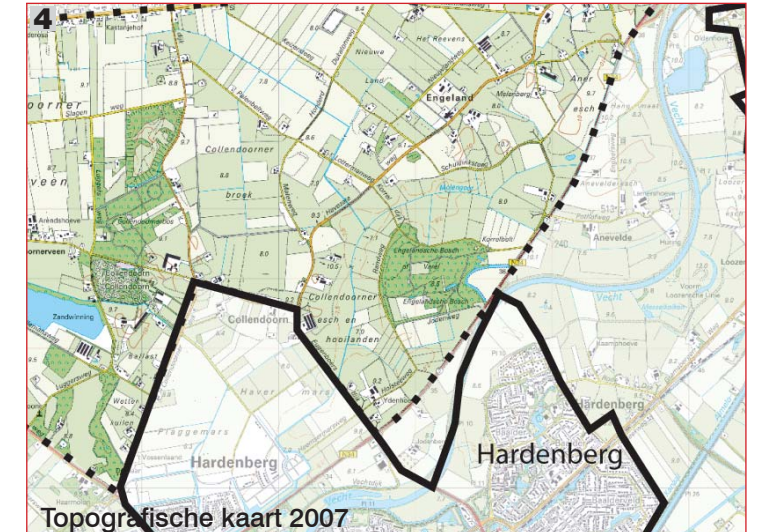
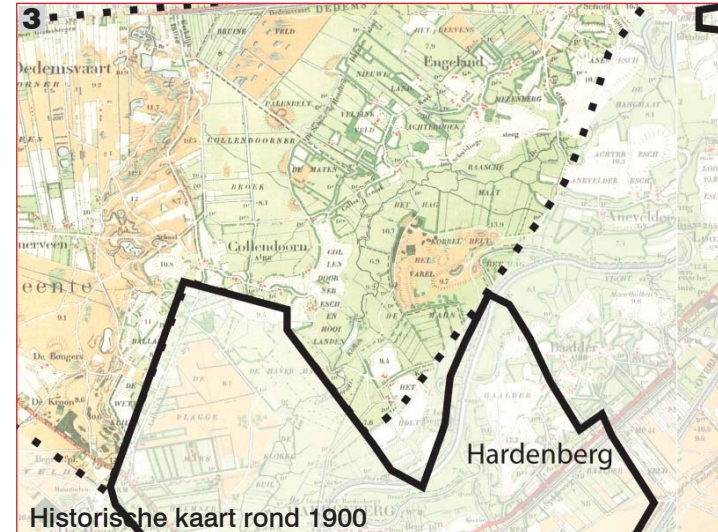
BESLOTEN HEIDEONTGINNINGSLANDSCHAP

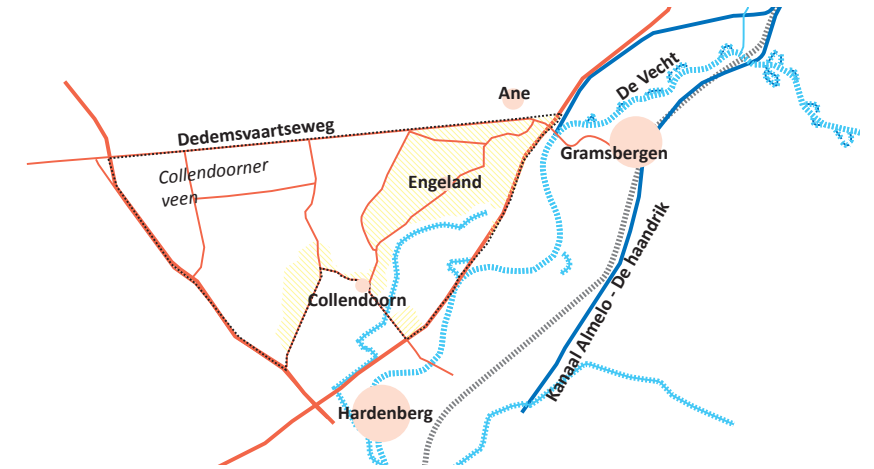
Besloten heideontginningslandschap

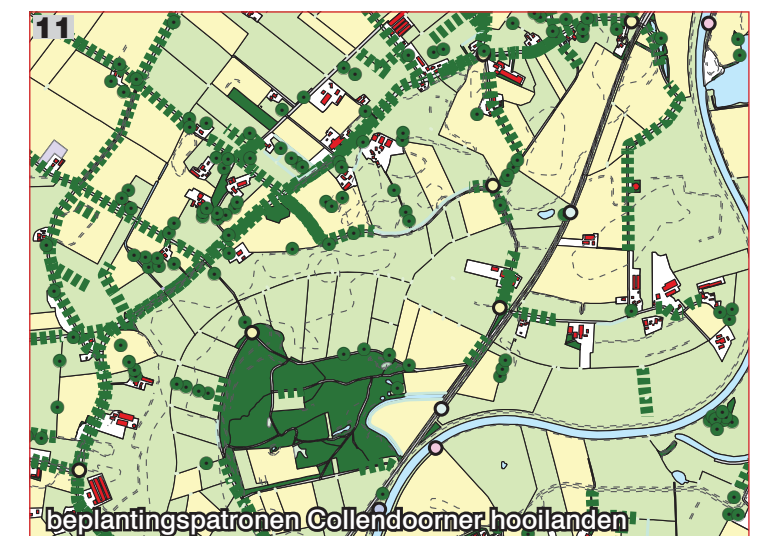
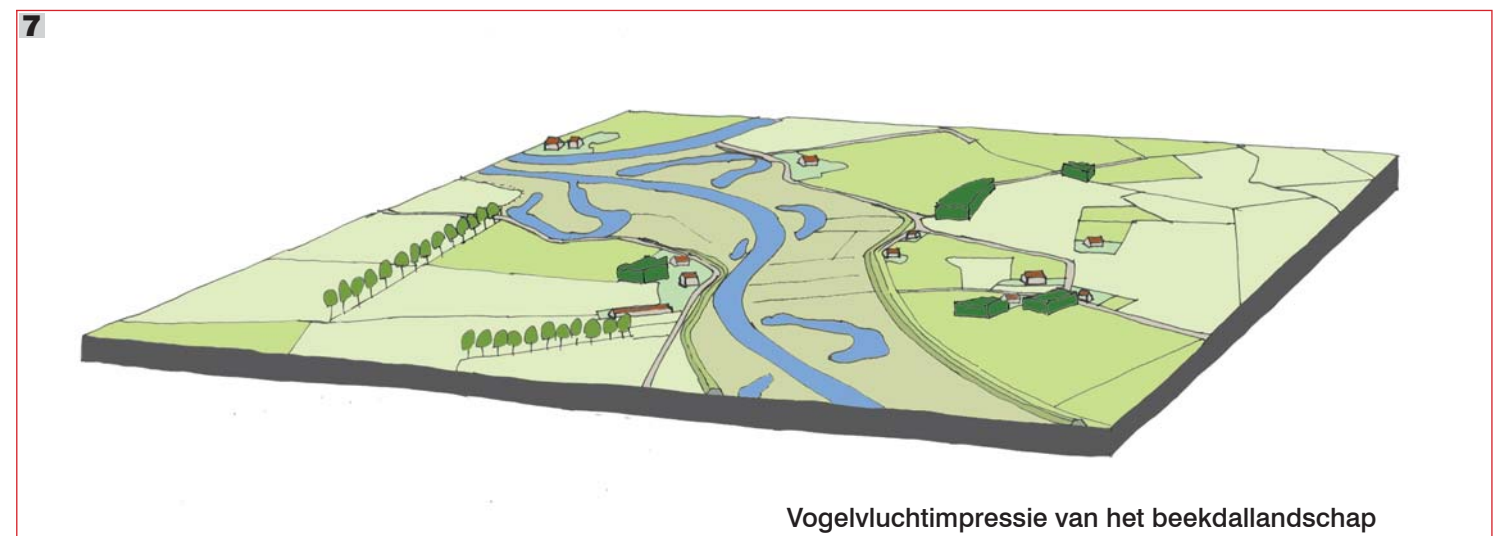
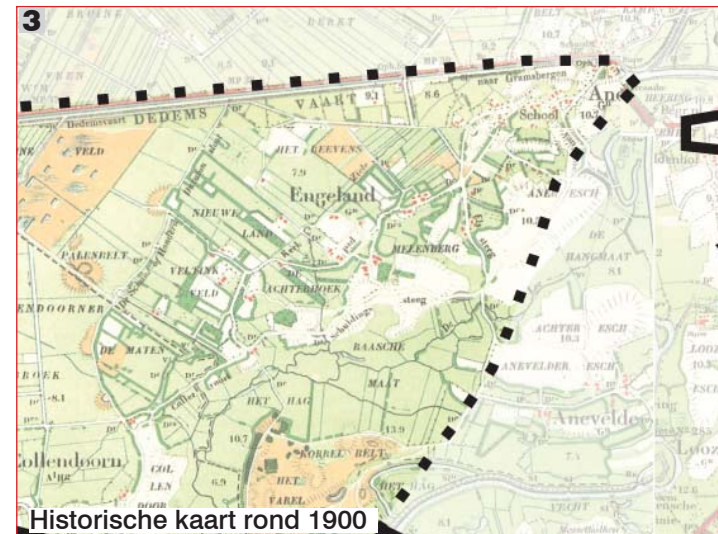
Besloten heideontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	verspreide bebouwing	strak rechtlijnig wegenpatroon	rechthoekige blokverkaveling	wegbeplanting (vaak tweezijdig)	- verspreid liggende erven - rechthoekige erven, met kopgevel naar de weg	- open landschap Collendoornerbroek - besloten landschap rondom Haarbos en zandwinplas	agrarisch	- agrarisch grondgebruik - zandwinning - vakantiepark		hoge biodiversiteit in zone langs Kerkdijk en Haarbos (onderdeel van landgoed De Haar)	
	4 8	6	3 4	6 11	5 7 8	1 2	1 2	1 2 9			
Zwak		- Allemansweg (zandpad) is slecht begaanbaar. - smalle wegen - slechte toegankelijkheid bosgebieden						zandwinplas is geïsoleerd, niet toegankelijk gebied		lage biodiversiteit Collendoornerbroek	
		10									
Kansen		- doortrekken wandelroute door Haarbos naar Collendoornerdijk - ontwikkeling ruiterroute		vrijwillige kavelruil biedt kansen voor versterking landschapselementen			- versterking van de landbouwstructuur door kavelruil - dagrecreatief medegebruik landbouwgronden	- ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's) - splitsing voormalige boerderijen in meerdere wooneenheden - ruimte voor verbrede landbouw - verbeteren beleefbaarheid zandwinning en extensieve recreatie omg. zandwinplas	9	aanleg en herstel landschapsstructuur biedt kansen voor versterking groenblauw netwerk en verhoging biodiversiteit	
Bedreigingen								nieuwe grootschalige en intensieve functies in gebied			hoge geurbelasting omgeving Collendoorn

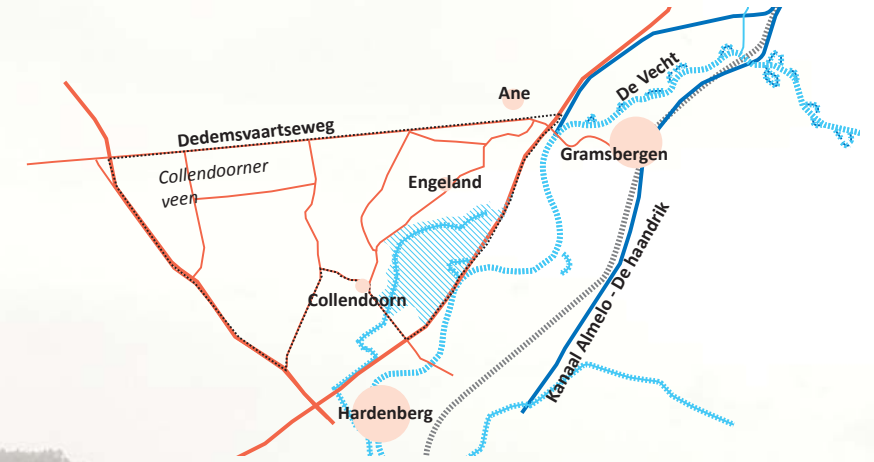
Essen- en hoevenlandschap

Essen- en hoevenlandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur	
Essen- en hoevenlandschap	Sterk	oude agrarische bebouwing in buurtschappen Engeland en Ane	kronkelige wegen	- grootschalige en grillige verkaveling van de essen - historisch kavelpatroon grotendeels aanwezig in Engeland	- wegbeplanting - houtwallen op randen van de essen	- onregelmatige erfopbouw met losse strooiing gebouwen op het erf - grote bomen, verstrooid op het erf	- open bolle essen - kleinschalig landschap - steilranden van de essen	agrarisch	agrarische bedrijven en voormalige boerderijen met wonen en werken	essen zelf niet belicht	- hoge biodiversiteit omgeving Ane - kleine bosopstanden en houtwallen omgeving Engeland - Collendoornerbos	
	Zwak		onveilige oversteekplaatsen Pothofweg (N34) en Engbersweg	Aner esch wordt doorsneden door N34	restanten perceelgrensbeplanting	nieuwe grote schuren in Collendoorn en Engeland passen niet in het landschapsbeeld	Aner esch wordt doorsneden door N34	- afname agrarische bedrijven - verschijnen van intensieve veehouderij				
	Kansen	verbeteren landschappelijke inpassing wijk Marslanden	- aansluiten recreatieve routes op Marslanden - ontwikkeling ruiterroute		- herstel oude beplantingspatronen door vrijwillige kavelruil - aansluiting beplantingspatronen op openbaar groen Havezate Es van Marslanden	verbetering landschappelijke inpassing erven		versterking van de landbouwstructuur door vrijwillige kavelruil	ruimte voor multifunctionele / verbrede landbouw.		Versterking biodiversiteit door herstel samenhang tussen landschappelijke beplantingen	
	Bedreigingen	dichtgroeien rand es				toename grote erven en grote bedrijfsgebouwen		schaalvergroting intensieve veehouderij				hoge geurbelasting Collendoorn en Doozemansteeg

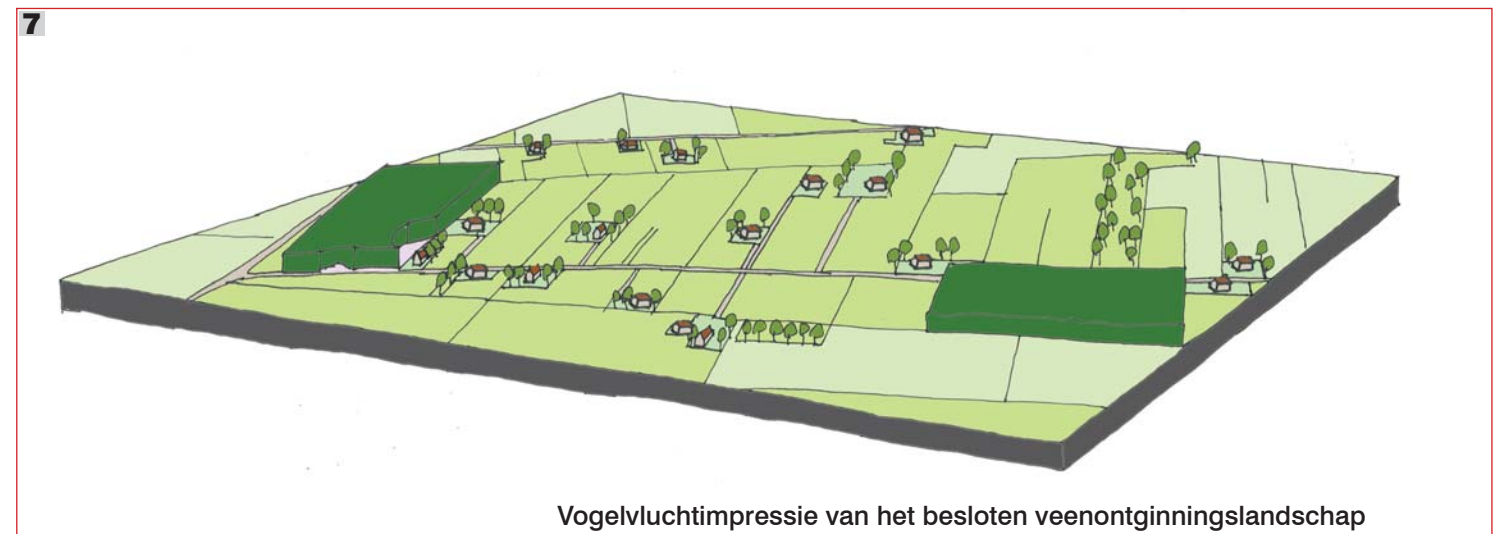
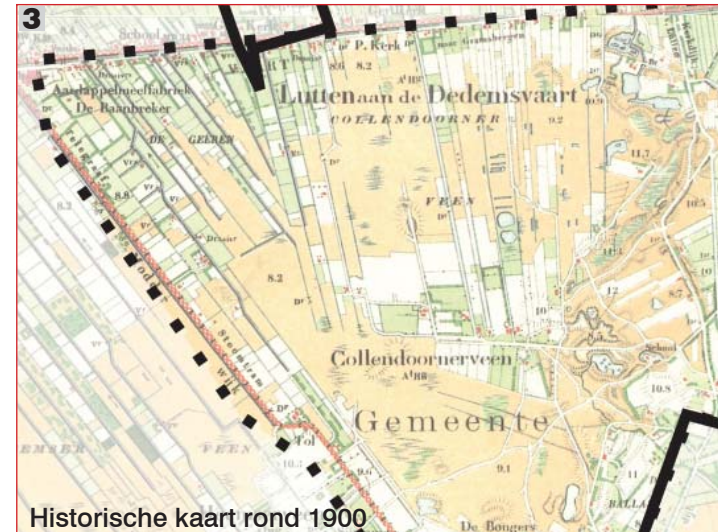

Beekdallandschap

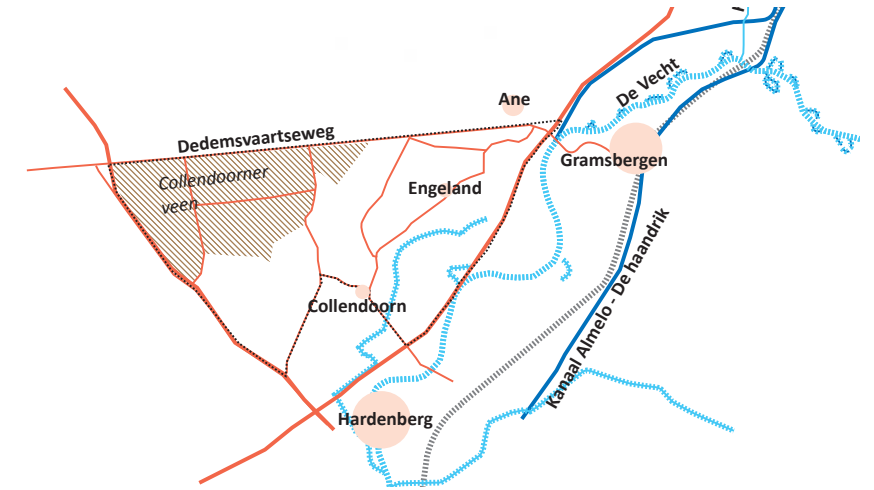

Beekdallandschap		Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Beekdallandschap	Sterk	weinig bebouwing aanwezig	- kronkelige wegen - zandpaden	- onregelmatige verkaveling - deel historische verkaveling aanwezig ten noorden en zuiden van Englandsche Bosch - Molengoot (oude Vechtarm) is dragende structuur	- bosgebied Englandsche Bosch met voornamelijk eik - elzen en wilgen langs oude meander - wegbeplanting		- open landschap - besloten Englandsche Bosch - reliëf (rivierduinen) Englandsche Bosch	- agrarisch - bos	- landbouw - natuur - extensieve recreatie		- hoge biodiversiteit Englandsche Bosch met rivierduinen (zandverstuiving), bloemrijke weilanden, met voornamelijk eik (boerengeriefhout) - dichtgegroeide oude Vechtarm	geringe geurbelasting
	Zwak		- barriere N34 - slechte toegang tot oude Vechtarm									
	Kansen		- versterking recreatieve routes en aansluiting bij Vechtpark - verbetering bereikbaarheid Anevelde - aansluiten recreatieve routes op Marslanden en provinciaal fietsnetwerk		versterking identiteit van de meander en Engelandse bos laten aansluiten op groenstructuur nieuwe wijk Marslanden			deel van dal van de Molengoot gepland als retentiegebied en als uitloopgebied voor de wijk Marslanden. Dit biedt kansen voor inrichting voor natuur en recreatie			- openen oude meander van de Vecht - aansluiting beplantingspatronen op openbaar groen (versterking biodiversiteit) - kansen voor verhoging biodiversiteit in retentiegebied	
	Bedreigingen											

BESLOTEN VEENONTGINNINGSLANDSCHAP

Besloten veenontginningslandschap

Besloten veenontginningslandschap		Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	Sterk	- bebouwingslinten Lutton / Dedemsvaartseweg - verspreide bebouwing	strak, rechtlijnig wegenpatroon	rationele rechthoekige verkaveling	- wegbeplanting - kleine bosjes - bos/park op de voormalige stortplaats aan de Kerkdijk - solitaire bomen	- erven aan de weg, - rechthoekige erven, met kopgevel naar de weg - erfbeplanting	half open landschap	agrarisch	- landbouw - wonen in de bebouwingslinten - gaswinning NAM		hoge biodiversiteit voormalige vuilstortlocatie	geringe geurbelasting
		2 4	8	3 4 6 7	7 11	10	1	2				
	Zwak			veel wijken zijn verdwenen of niet beleefbaar	restanten kavelgrensbeplantingen						lage biodiversiteit	
				5	9							
Kansen		ontwikkeling ruitroute		- kavelruil biedt kansen voor versterking landschapsstructuur - versterken groenblauw netwerk ('groen voor groen')				versterking landbouwstructuur door kavelruil			wijkenstructuur is aanknopingspunt voor versterken biodiversiteit ('groen voor groen')	
Bedreigingen												

COLOFON

Nieuwland

LIK Noordelijke stadsrandzone Hardenberg

Projectcode: 0452 HOL

Datum: december 2011

Opdrachtgever:

Gemeente Hardenberg

Postbus 500

7770 BA Hardenberg

Tel: 0523 - 289 111

Contactpersoon: dhr. J. Wuite

Opdrachtnemer:

Nieuwland Advies

Postbus 522

6700 AM Wageningen

Tel: 0317 - 467246

Contactpersoon: dhr. M. Scherrenburg

LANDSCHAP
L
IDENTITEIT
I
K A A R T
K

STADSRANDZONE